

Міністерство освіти і науки України

ОДЕСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ

Інженерно-будівельний інститут
Кафедра організації будівництва та охорони праці

СИЛАБУС вибіркового освітнього компонента – **ВК 2**

навчальна дисципліна – **Охорона праці та цивільний захист**

Освітній рівень	другий (магістерський)	
Програма навчання	вибіркова	
Галузь знань	19	Архітектура та будівництво
Спеціальність	192	Будівництво та цивільна інженерія
Освітня програма	ОПП «Інформаційні технології в промисловому та цивільному будівництві»	
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS (90 академічних годин)	
Види аудиторних занять	лекції, практичні заняття	
Індивідуальні та (або) групові завдання	Аудиторна контрольна робота	
Форми семестрового контролю	залік	

Викладачі:

Книш Олексій Ігоревич, к.т.н., доцент, knyshoi@ogasa.org.ua

В процесі вивчення даної дисципліни студенти ЗНАЙОМЛЯТЬСЯ З ОСНОВНИМИ ЗАКОНАМИ РОЗВИТКУ ВИРОБНИЧИХ НЕБЕЗПЕК В БУДІВЕЛЬНОМУ ВИРОБНИЦТВІ, МОЖЛИВОСТЯМИ ЇХ ПОПЕРЕДЖЕННЯ В ПРОЕКТНІЙ ПРАКТИЦІ ТА ОСНОВАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ НА СУБ'ЄКТІ ГОСПОДАРЮВАННЯ, ІНДИВІДУАЛЬНИМИ І КОЛЕКТИВНИМИ ЗАСОБАМИ ЗАХИСТУ ТА ЗДОБУВАЮТЬ НАВИЧКИ З ОЦІНЮВАННЯ СТАЛОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ.

Наприклад: вміння визначати ресурси та резерви виробничих сил будівельної організації в залежності від ступеня важкості та професійного ризику дислокованих робочих місць та проводити ідентифікацію надзвичайних ситуацій, досліджувати умови їх виникнення і розвитку та забезпечувати скоординовані дії що до попередження їх на суб'єкті господарювання відповідно до своїх професійних обов'язків.

Передумовами для вивчення дисципліни є набуття теоретичних знань та практичних навичок за такими дисциплінами: безпека життєдіяльності; технологія будівельного виробництва, інженерне обладнання будівель, конструкції будівель.

Диференційовані результати навчання:

знати:

- законодавство про охорону праці в галузі будівництва;
- права, обов'язки та відповідальність працівника і керівника підприємства або закладу невиробничої сфери;
- державні нормативні акти про охорону праці (НПАОП), міжгалузеві, галузеві та міждержавні, міжгалузеві нормативні акти (ISO, EC/ET/21);
- організацію цивільного захисту на суб'єкті господарювання;
- заходи з попередження надзвичайних ситуацій;
- організацію робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;

володіти:

- навичками з розробки і впровадження безпечних технологій
- методами вибору оптимальних умов і режимі праці;
- методиками проектування робочих місць на основі сучасних технологічних та наукових досягнень в галузі охорони праці;
- системами розробки методичного забезпечення і проведення навчання та перевірки знань з питань охорони праці;
- навичками з надання допомоги та консультації працівників з практичних питань безпеки праці;
- методикою прогнозування можливої радіаційної, хімічної, біологічної (бактеріологічної) обстановки, яка може виникнути в наслідок надзвичайних ситуацій;
- методикою оцінки стійкості роботи суб'єктів господарювання до дій різних вражаючих факторів.

вміти:

- використовувати гарантії прав громадян на охорону праці: встановлення робочого часу і часу відпочинку, пільги і компенсації за важкі та шкідливі умови праці;
- встановлювати контроль та нагляд за станом охорони праці;
- організувати навчання з питань охорони праці;
- організувати атестацію робочих місць за умовами праці;
- проводити ідентифікацію надзвичайних ситуацій, досліджувати умови їх виникнення і розвитку та забезпечувати скоординовані дії що до попередження їх на суб'єкті господарювання відповідно до своїх професійних обов'язків;
- практично здійснювати заходи захисту персоналу і населення, в межах своїх повноважень, від наслідків аварій, катастроф, стихійного лиха і застосування зброї

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назва тем				
		лекції	практичні	лабораторні	самостійна
1	Основні законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці в галузі	2	2	-	8
2	Система управління охороною праці в організації	2	2	-	7
3	Гігієнічна оцінка умов праці.	2	2	-	7
4	Оцінка технічного та організаційного рівнів робочого місця	2	2		7
5	Єдина державна система цивільного захисту та повноваження суб'єктів забезпечення цивільного захисту.	2	2		7
6	Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій.	2	2		7
7	Запобігання надзвичайним ситуаціям, реагування на надзвичайні ситуації та ліквідація їх наслідків.	2	2		7
8	Організація цивільного захисту на суб'єкті господарювання.	2	2		8
	Всього	16	16	-	58

Критерії оцінювання та засоби діагностики

Мінімальний та максимальний рівень оцінювання щодо отримання «заліку» за навчальною дисципліною «Охорона праці та цивільний захист» складає 60 балів та 100 балів відповідно і може бути досягнений наступними засобами оцінювання:

Засоби оцінювання		Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
Вид контролю	Кількість у семестрі		
Аудиторна контрольна робота	1	15	20
Контроль знань:			
- Поточний контроль знань (стандартизовані тести)	2	20	40
- Підсумковий контроль знань	1	25	40
Разом		60	100

З дисципліни передбачено виконання:

- Аудиторної контрольної роботи

Контрольна робота передбачена з розділу «Гігієнічне прогнозування виробничого процесу з чіткими зв'язками із використанням ризикоорієнтованого методу» та «Захисні споруди цивільного захисту». Виконується студентами в аудиторії і складається з кейсів індивідуальних завдань (задач). Наприклад: визначити ризикове навантаження на працівників в умовах ситуації мирного та надзвичайного станів .

Методичні рекомендації до роботи [2 – 4].

Один раз в семестрі проводиться поточний контроль знань – **варіативний бліц контроль ключових термінів теоретичної частини** (20 тестових питань), наприклад

1. Виробнича втома, її види і причини.
2. Вимоги безпеки до конструкції виробничого обладнання та робочих місць
3. Психофізіологічне обґрунтування режиму праці і виробництва.
4. Вимоги безпеки про виконання робіт підвищеної небезпеки.
5. Ергономічні вимоги до систем управління виробничим обладнанням.
6. Фізіологічні і психологічні функції людини в процесі праці.
7. Трудові функції працівника в умовах сучасного виробництва.
8. Європейська модель економічного стимулювання охорони праці.

Підсумковий контроль знань проводиться для студентів, що не змогли з будь яких причин набрати необхідну кількість балів, або для студентів, що бажають збільшити вже набрану кількість балів. Підсумковий контроль знань здійснюється у вигляді усної бесіди з викладачем (комісією викладачів) по тематиці навчальної дисципліни.

Інформаційне забезпечення

Основна література

1. Атаманчук П.С., Мендерецький В.В., Панчук О.П., Чорна О.Г. Інтегрований курс безпеки життєдіяльності (теоретичні основи): Навч. посіб. - Кам'янець- Подільський: Буйницький О.А., 2009. - 200 с.
2. Беспалова А.В., Дашковська О.П., Книш О.І. Методичні вказівки до виконання РГР з змістовного модуля «Охорона праці в будівництві» дисципліни «Охорона праці та цивільний захист» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» Освітньої програми «Архітектура та будівництво» кваліфікаційного рівня магістр: ОДАБА, 2021. – 30 с.
3. Чекулаєв Д.І., Приступлюк В.П., Сметанін Г.І., Романюк В.П. Методичні вказівки з дисципліни «Цивільний захист» щодо РГР за темою «Захисні споруди цивільного захисту» для студентів всіх напрямів ОКР: спеціаліст, магістр: ОДАБА, 2013.-22 с.
4. Книш О.І., Романюк В.П., Чекулаєв Д.І. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Професійна та цивільна безпека» для студентів всіх спеціальностей ОДАБА освітнього рівня магістр. ОДАБА. Одеса. 2021. 91 с.

Допоміжні джерела інформації

5. Законодавство України про охорону праці. - в 3-х т. - К., 1995. В редакції Закону https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/229-15_VPR, 2003, № 2, ст.10}
6. Закон України "Про охорону праці". //Голос України, №224, 14.10.1992. Редакція від 20.01.2018, підстава 2249-12 Закон України „Про охорону праці" від 21 листопада 2002 року.
7. Протипожежна безпека багатоквартирних будинків: навч. посібн./С.В.Дзюба, П.М.Чабаненко, А.В. Беспалова, О.І.Книш ,М.М. Шкварок. - Одеса: ОДАБА, 2020.-71с. ISBN 978-617-7900-27-5
8. Лебедєв В.Г., Беспалова А.В., Книш О.І., Дашковська О.П. Планування виробничої діяльності підприємства на підставі часткових показників виробничого ризику. Наукові нотатки. Міжвузівський збірник (за галузями знань «Технічні науки»). Луцьк, 2019. Вип.66. С.208-214.
9. Беспалова А.В. Книш О.І. Дашковська О.П. Файзуліна О.А. Динаміка захисту житлової зони акустичними екранами від впливу транспортних потоків порту "Південний". Вісник Одеського національного морського університету. Одеса, 2021. № 1(50). С. 124-139.